

ΑΓΙΟΣ ΠΡΟΞΕΝΗΤΗΣ

(Πορτογαλικόν διήγημα)

Ἦτο ἡ 12 Ἰουνίου 187... ἡμέρα ἀγαλλιάσεως διὰ τὴν καλὴν πόλιν τῆς Λισδῶνος. Ἐγίνοντο προετοιμασίαι ὅπως πανηγυρισθῇ πρεπόντως ἡ ἐορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ ἐκ Λισδῶνος, πολιούχου τῆς Πόλεως, καίτοι οἱ Ἰταλοὶ ἐπιμένουσι νὰ τὸν ἀποκαλῶσιν Ἅγιον Ἀντώνιον ἐκ Παδούης. Εἶνε ἐν τούτοις βέβαιον ὅτι ὁ Ἅγιος εἶνε Πορτογάλλος ὡς γεννηθεὶς ἐν Λισδῶνι κατὰ τὸ 1195.

Πολυάριθμοι κομφοὶ βωμίσκοι ἤγειροντο ὑπὸ τῶν παιδῶν ὑπὸ τοὺς πυλῶνας. Τὸ τοιοῦτον ἐχρησίμευε καὶ ὡς πρόσκαιρα ὅπως οἱ παῖδες καταδιώκωσι τοὺς διαβάτας μὲ ἓνα δίσκον ἀνὰ χεῖρας ζητοῦντες ἐν σολιδίῳ χάριν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, βοηθῆμα τὸ ὅποτον δαπανῶσι κατόπιν εἰς γλυκίσματα. Ἀλλὰ καὶ τῶν νεανίδων τὸ θέαμα ἦτο περίεργον. Ἐπιλοτιμούντο τίς ἐξ αὐτῶν νὰ θέσῃ τὰ ὠραιότερα ἄνθη πρὸ τῆς Ἀγίας εἰκόνης.

Διότι ὁ ἀγαθὸς Ἅγιος Ἀντώνιος εἶνε ἀγαπητὸς ὡς ὑπανδρεῦν τὰς νεάνιδας μετ' ἐκείνων οὗς ἀγαπῶσιν.

Ἐντὸς θαλάμου ἔχοντος τοιχοστρωσίας ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος, δύο νεάνιδες συνωμίλουν, ἐνῷ ταύτοχρόνως ἐξήπλωνον κεντητὴν ὀθόνην, ἀσπίλου λευκότητος ἐπὶ τοῦ κομοῦ, τὸ ὅποτον ἔμελλε νὰ μετασχηματισθῇ εἰς βωμόν.

— Τί καλὴ ποῦ εἶσαι, ἡλθες νὰ περάσῃς μαζί μου τὰς ἡμέρας τῆς ἐορτῆς, ἀγαπητὴ Μαρία! ἔλγε μίαν τῶν νεανίδων πρὸς τὴν σύντροφόν της.

— Δὲν εἶνε δὲ καὶ καμμία μεγάλη θυσία, Ἀντωνία! στενοχωροῦμαι τόσο πολὺ εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας, ὥστε αἰσθάνομαι ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν, διότι ἦλθα νὰ σὲ φιλήσω καὶ νὰ ἐορτάσω μαζί σου τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας σου.

— Εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ὅπου ἐορτάζει ὁ πατὴρ μου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς μου.

— Τί κρῖμα νὰ μὴ ζῇ καὶ αὕτη διὰ νὰ σὲ ἰδῇ σήμερον!

Ἡ νεᾶνις ἐξέφερε στεναγμὸν δεικνύουσα τὸν οὐρανόν!

— Κύτταξέ τί εὐμορφος θὰ γείνη ὁ βωμός μας! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία ὅπως διασκεδάσῃ τὴν θλίψιν τῆς φίλης της. Δόσε μου τὰ κηρία καὶ τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον.

Ἡ Ἀντωνία ἐξῆλθε τοῦ θαλάμου καὶ ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγον κομίζουσα λαμπρὸν πήλινον ἀγαλμάτιον παριστῶν τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον φέροντα τὸν Ἰησοῦν παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Τί ὠραῖον ποῦ εἶνε!

— Ὁ πατὴρ μου ἠθέλησε νὰ μου προσφέρει ἐν δῶρον ἀπροσδόκητον καὶ μοῦ τὸν ἔφερε χθές.

— Καὶ τώρα πρέπει ν' ἀνάψωμεν τὰ κηρία, νὰ τὸν στολίσωμεν μὲ ἄνθη τὸν καλὸν μας ἅγιον διὰ νὰ μᾶς ὑπανδρεύσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους. Ἐκαμες καὶ σὺ τὴν ἐκλογὴν σου, μικρούλα μου; Ποῖος εἶνε ὁ ἐκλεκτός τῆς καρδίας σου;

— Εἶνε ἓνας τὸν ὅποτον ἀγαπῶ ἐγώ, ἀλλὰ δὲν μὲ ἀγαπᾷ, ἀπήντησε στεναζύουσα ἡ Ἀντωνία.

— Καὶ ὑπάρχει κανεὶς ὅστις τολμᾷ νὰ μὴ σὲ

ἀγαπᾷ, ἄγγελέ μου; εἶπεν ἡ Μαρία περιπτυσσομένη τὴν φίλην της.

— Naί, εἶνε ἓνας τὸν ὅποτον διαρκῶς συλλογίζομαι ἀπὸ δύο ἐτῶν καὶ ὅστις φαίνεται ὅτι δὲν τὸ παρητήρησεν.

— Ποῖος εἶνε αὐτός;

— Ὁ Αὐγουστος δὲ Καρβάλιο ὁ βαπτιστικὸς τοῦ πατρὸς μου.

— Ποῖος εἰξεύρει! Θὰ εἶνε ἴσως δειλός· σὺ εἶσαι πλουσία, ἐνῷ αὐτὸς ὄχι τόσο, καὶ τοῦτο εἶνε συνήθως ἐμπόδιον εἰς τὴν χώραν μας ὅπου ὁ ἔρως παίζει τὸ κυριώτερον μέρος εἰς τὰ συνοικέσια.

— Ἀς ἀφήσωμεν πλεόν αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, εἶπεν ἡ Ἀντωνία, διότι θὰ εἶμαι μελαγχολικὴ ὅλην τὴν ἐσπέραν καὶ ὁ πατὴρ μου θὰ λυπηθῇ. Ἀς καλλωπισθῶμεν χάριν τῶν προσκεκλημένων μας.

Ὁ κ. Σίλβα ὁ πατὴρ τῆς Ἀντωνίας, ἐπανηγύριζε λαμπρῶς τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἐθαύμασαν πρὸ πάντων οἱ προσκεκλημένοι τὸν βωμόν τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου. Ἐπειτα ἐχόρευσαν, ἔπαιξαν διάφορα παιγνίδια, ἐκλήρωσαν λαχνούς περιέχοντας κύρια ὀνόματα ἀρσενικά καὶ θηλυκά διὰ νὰ μάθῃ ἕκαστος νέος τὸ ὄνομα τῆς μελλούσης συζύγου του καὶ ἐκάστη νεᾶνις τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος συζύγου της, ὅτε δὲ ἡ ὁμήγυρις διελύθη ἦτο ἤδη πολὺ ἀργά.

Ἀφοῦ ἔλαβε τὴν πατρικὴν εὐλογίαν (διότι τὰ τέκνα ἐν Πορτογαλίᾳ διατηροῦσι τὸ εὐσεβὲς ἔθιμον νὰ ζητῶσι τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων των πρὶν ἢ κατακλιθῶσιν) ἡ Ἀντωνία ἐπέστρεψε εἰς τὸν κοιτῶνά της μετὰ τῆς φίλης της.

— Τί λέγεις διὰ τὸν ἀγαπημένον σου; ἠρώτησεν ἡ Μαρία γελῶσα.

— Οὔτε καὶ μὲ ἐπρόσεξεν! ἀνέκραξε θλιβερῶς ἡ νεᾶνις.

— Τυφλὴ ποῦ εἶσαι! Καλὲ αὐτὸς σὲ λατρεῖ! Τὸν παρετήρησα ἀπόψε καὶ εἶδα ὅτι δὲν εἶχε μάτια νὰ κυττάξῃ παρὰ μόνον ἐσένα.

— Αὐτὰ τὰ λέγεις διὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃς.

— Πιθανόν. Ἐλα τώρα νὰ προσευχηθῶμεν εἰς τὸν προστάτην σου ἅγιον καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ κάμῃ τὸ θαῦμα ποῦ τόσο ἐπιθυμεῖς.

Ἡ Μαρία ἔλαβε τὴν φίλην της ἐκ τῆς ὁσφύος, εἶτα δὲ ἀσπαζομένη αὐτὴν εἶπε κρυφίως:

— Εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας λέγουν ὅτι πρέπει κανεὶς νὰ κακοποιήσῃ τὸν Ἅγιον Ἀντώνιον διὰ νὰ θαυματουργήσῃ.

— Νὰ τὸν κακοποιήσῃ;

— Naί, λέγουν ὅτι ἐνδίδει μόνον εἰς τὴν βίαν.

Ἡ Ἀντωνία ἔδραμε πρὸς τὸν βωμόν, ἤρπασε τὸ ἀγαλμάτιον καὶ τὸ ἐπέταξεν ἔξω διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου. Κραυγὴ πόνου ἀντήχησεν ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός.

— Θεέ μου! τί ἔκαμες; ἀνέκραξεν ἡ Μαρία ὀρμῶσα πρὸς τὸ παράθυρον.

Αἱ δύο φίλαι διέκριναν ἄνδρα κείμενον ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου.

— Ἐντρομος ἡ Ἀντωνία ὤρμησεν ἐκτὸς τοῦ θαλάμου κράζουσα:

— Πατέρα, πατέρα, γρήγορα! κάποιον έσκότωσα!
 'Ο κ. Σίλβα, όστις ακόμη δέν είχε κατακληθῆ
 κατηλθεν άμέσως παρακολουθούμενος ύπό του ύπη-
 ρέτου του.

Οί δύο άνδρες μετέφερον τόν τραυματίαν είς τήν
 οίκίαν, ένθα αί νεάνιδες τούς άνέμενον έναγωνίως.

— 'Ο καυμένος ό νέος έιει τό κεφάλι του σχισμέ-
 νον αλλά πώς εύρίσκετο κάτω από τά παράθυρά μου;

— Ποίος; άνέκραξεν ή 'Αντωνία.

— 'Ο Αύγουστος, ό βαπτιστικός μου.

Η νεάνις έρρηξε κραυγήν καί έλιποθύμησεν είς
 τάς άγκάλας τῆς Μαρίας, ότε συνήλθεν, ό πατήρ της
 εκράτει τάς χείρας της, ό δέ τραυματίας εκειτο επί
 τῆς κλίνης του κ. Σίλβα.

— Ήσυχασε αγαπητή μου κόρη, είπεν ό γέρον,
 άς έλπίσωμεν ότι ό καυμένος ό νέος θα θεραπευθῇ.

Η 'Αντωνία έρρίφθη είς τόν τράχηλον του πα-
 τρός της.

— Τόν αγαπώ τόσο! έψιθύρισεν.

— Παράδοξος τρόπος εκδηλώσεως αγάπης, να
 σχίσης τήν κεφαλήν του άνδρός τόν όποϊον αγαπάς!..
 Η Μαρία μοί διηγῆθη τά πάντα. 'Ο 'Αγιος 'Αντώ-
 νιος είνε ό αίτιος του δυστυχήματος.

Προσηλθεν ό ιατρός, όστις, άφ' ου έξήτασε τό τραυ-
 μα, έδήλωσεν ότι ήτο σοβαρόν καί άπῆτει μακράν θε-
 ραπείαν.

— Δέν δύναμαι να εξηγήσω πώς εύρίσκετο ό
 Αύγουστος ύπό τά παραθυρά μου είς τάς δύο μετά
 τό μεσονύκτιον, είπεν ό κ. Σίλβα.

— Θα έστέναζε κάτωθεν του έξώστου τῆς έρω-
 μένης του! έψιθύρισεν ή Μαρία είς τό ούς τῆς 'Αν-
 τωνίας.

'Ο τραυματίας συνήλθεν, αλλά μετ' όλίγον
 ήρχισε να παραληρῇ. 'Επί ένα μήνα ή 'Αντωνία
 δέν άπειμακρύνθη εκ του προσκεφαλαίου του Αύ-
 γούστου δέ Καρβάλλιο, εκ τών λόγων δέ ους έλε-
 γε παραλαλῶν εκ του πυρετού ό πάσχων νέος, έ-
 μαθεν ή νεάνις τόν σφοδρόν έρωτα όν είχεν έμπνεύ-
 ση είς αυτόν, έρωτα μή άποκαλυφθέντα εξ αίτίας τῆς
 διαφορᾶς τῆς περιουσίας. 'Εσπέραν τινά ό άσθενής

ήνοιξε τούς όφθαλμούς καί διέκρινεν ύπό τό ώχρόν
 φῶς τῆς λυχνίας τήν ευειδή αυτού νοσοκόμεν.

— Μήπως είνε άγγελος έπουράνιος ό άγρυπνῶν
 επ' έμοῦ; έψιθύρισε παρατηρῶν αὐτήν τρυφερῶς.

Η 'Αντωνία επέθηκε τήν μικράν αὐτῆς χεῖρα
 επί του στόματός του έπιτάσσουσα σιγήν.

— 'Ο άσθενής εκράτησε τήν προσφιλή χεῖρα κα-
 τασπαζόμενος αὐτήν.

— 'Α προσφιλῆς 'Αντωνία, άν εξεσυρες!..

— Γνωρίζω τά πάντα, είπεν ή νεάνις διακόπτου-
 σα αὐτόν καί κύπτουσα επί του αγαπητοῦ της. Καί
 έγώ επίσης σε αγαπῶ!

'Εξ μῆνας μετά τήν π τ Ὡ σ ι ν του 'Αγίου 'Αν-
 τωνίου ό κ. Σίλβα προσεκάλει τούς φίλους καί τούς
 γνωρίμους του είς τούς γάμους τῆς θυγατρός του
 μετά του Αύγούστου δέ Καρβάλλιο.

Μετά τήν γαμήλιον τελετήν οί προσκεκλημένοι
 ήκολούθησαν τούς νεονύμους είς τήν κατοικίαν των,
 όπου παρετέθη αὐτοῖς λαμπρόν γεῦμα.

'Ενῶ πάντες εθαύμαζον τά πεμφθέντα πρὸς τήν
 νεανῶν νύμφην δῶρα ό Αύγουστος δέ Καρβάλλιο ώ-
 δήγησε τήν αγαπητήν του 'Αντωνίαν είς τό μέλλον
 αὐτῶν ένδιαίτημα.

— 'Ιδού τό γαμήλιον δῶρόν μου, αγαπητή μου,
 είπεν αὐτῇ προσφέρων κομψήν πυξίδα.

Η νεάνις τήν ήνοιξε καί εξέφερε κραυγήν ευχα-
 ριστου εκπλήξεως:

— 'Ο 'Αγιος 'Αντωνιος άργουρὸς!.. 'Αλλά λη-
 σμονεῖς, Αύγουστε, ότι όλίγον έλειψε να σε φονεύση,
 είπε κρύπτουσα τήν χαρίεσαν κεφαλήν της είς τούς
 κόλπους του συζύγου της.

— Δέν λησμονῶ πρό πάντων ότι αὐτός μου έδω-
 κε τήν εύτυχίαν τήν όποιαν ώνειρευόμην, έψιθύρισεν
 ό εύτυχῆς σύζυγος, θλίβων τήν σύζυγόν του επί τῆς
 καρδιάς του.

— Βλέπετε ότι είχα δίκαιον λέγουσα ότι πρέπει
 να κακοποιήσης τόν 'Αγιον 'Αντώνιον διά να θαυμα-
 τουργήσῃ! είπε φωνή τις σκωπτική όπισθεν των.

'Εστράφησαν καί είδον τήν Μαρίαν.

X.

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Γλυκειά μου μαυρομμάτα, άφ' ότου μ' έλνισμόννησες
 'Εχλώμιας' ή θωριά μου, μ' άρνήθηκαν τά νειάτα,

Γλυκειά μου μαυρομμάτα,

Μέ βλέπουν καί λυποῦνται γειτόνοι καί γειτόνισσais.

Μέ βλέπουν καί λυποῦνται γειτόνοι καί γειτόνισσais.

Μά 'γώ ξαγρυπνισμένος μέσα 'ς τούς δρόμους τρέχω

Καί γιατρεία δέν έχω,

Γλυκειά μου μαυρομμάτα, άφ' ότου μ' έλνισμόννησες.

Γλυκειά μου μαυρομμάτα, άφ' ότου μ' έλνισμόννησες.

Βαρέθηκ' ή καρδιά μου τόν κόσμο τόν άπάνω....

'Αν τύχη κι' άποθάνω

Να μη με λυπνηθῇτε γειτόνοι καί γειτόνισσais.